

ELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy évre ... 180 Lei.
Fél évre ... 90 Lei.
Egy negyed évre 45 Lei.
Egy hóra ... 15 Lei.

Hirdetések
Árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 222.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regele Ferdinánd I. (Jósef főb.-ni) 22
TELEFON-SZÁM 154.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, július 20.

A németbarátok.

(Averescu megindítja a harcot a liberális párt tagjai ellen.)

BUCURESTI. A képviselőház egutolsó ülésén Averescu miniszterelnök a következő kijelentést tette:

— Amidőn a kormányt annak idején megalakítottam, felhívást intéztem az összes pártokhoz. Ebben arra kértem őket, hogy a reánk váró nagy munkára való tekintettel tegyék félre a politikai szenvedélyeket és tegyék lehetővé nekünk, hogy kivezethessük az országot súlyos helyzetéből. A liberális párt mai ellenséges magatartása arra kényszerít bennünket, hogy felmondjuk ezt a fegyverszünetet és megkezdjük a felelősségek megállapítását. A kormány elhatározta, hogy vizsgálat alá veszi 1914-től 1916-ig és a háború alatt működött kormányok, továbbá a Coanda kormány működését, hogy ezzel a vizsgálattal végre teljes világosságot derítsen az elmúlt évek homályára.

Az erre vonatkozó határozati javaslatban a volt kormányok pénzügyi, közigazgatási és katonai ténykedéseinek megvizsgálására vizsgáló bizottság kiküldését kéri Averescu. Duca liberális kijelentette, hogy pártja emelt fővel néz minden vizsgálat elé, mert multjában nincs takargatni való. Ezután Maniu, Inculetz, Michalache és Duca felolvasták pártjaik nyilatkozatát s ezután az ellenzéki képviselők kivonultak az ülésteremből. Dunareanu szocialista azt mondta, hogy az ellenzék úgy járt el, mint az iskolás gyermekek, amikor siettek a királyi palotában panasztenni társaik ellen. A szocialisták nem azonosítják magukat az ellenzék eljárásával. Végül Averescu miniszterelnök szólalt fel s azt mondotta, hogy az ellenzék eljárása olyan mint az üres szappanbuborék, amely szét fog pattanni. A többség, amely tudja, hogy mit akar, szoros egységben tömörül a kormány körül, hogy teljesítse munkáját az ország javára.

Francsa politikusok Magyarországon. Budapest. A magyarba rá francsa képviselők és szenátorok csoportja Monzie szenátor és Thussiere képviselő vezetésével számos újságíró és pénzember társaságában legközelebb Magyarországra jön, hogy a helyszínen tanulmányozza a magyar helyzetet.

Késik a Hegyalja villanyvilágítása.

— Drága az anyag. — A községek hanyagok. —

Az Aradi Közlöny adott hírt annak idején egyedül arról a tervről, amelyet a bucurestii Villamos Tröszt engedélyezésére az Arad-hegylajai Villamos Vasut megvalósítani készül. A terv szerint a Hegyaljai Villamosvasut vonalai mentén fekvő községekbe villanyos villagítást vezetnénk be. Az igazgatóság későbbi terve az, hogy Arad és Ujarad között állandó villamosjáratot létesít. Tekintve, hogy a hegylajai községeknek villamosvilágítással való ellátása az általános vélemény szerint semmiféle akadályba nem ütközhetik, az Aradi Közlöny munkatársa ma kérdést intézett ez ügyben a Hegyaljai Villamosvasut egyik aradi vezetőjéhez, aki a következő információt adta:

— A Hegyaljai Vasut menti községek villanyvilágítással való ellátását főcélunknak tüztük ki annál is inkább, mert a bucurestii Villamoströszt erre vonatkozó tervzetünket örömmel fogadta és

pontonként helyeselte is. A terv megvalósítását azóta több ízben meg is sürgette a tröszt vezérképiselete. Mi intenzív tanulmány tárgyává tettük a kérdést, a hegylajai községek villanyvilágításának lehetőségeit minden részletben megtárgyaltuk, fáradozásunk azonban eddig sajnos nem vezetett még pozitív eredményre. Tervünk megvalósítása elé gördülő akadályok két dologban csucosodnak ki. Egy részt az anyagnak és felszerelésnek még mindig rendkívül magas ára, másrészt a községi előljárások ama hanyagsága, amellyel ügyünk iránt viseltetik. A hegylajai községek ugyanis többszöri felszólításunk ellenére sem nyújtották be a Hegyaljai igazgatósághoz a községek lámpaszükségletét. Ennek azonban erélyesen utánanéznünk úgy, hogy minden reményünk meg van rá, hogy rövid időn belül megkezdődhetnek az előmunkálatok.

Ausztria átveszi Nyugatmagyarországot.

— Az antant békés megegyezést akar. —

BUDAPEST. A Magyar Távtrati Irodának jelentik Londonból: A Reuter ügynökség szerint miután a hatalmak ratifikálták a trianoni békeszerződést, már megtörténtek az előkészületek, hogy a szövetségesek katonai bizottsága átadja Nyugatmagyarország német területeit Ausztriának. A szövetségesek nem elleneznek az Ausztria és Magyarország közötti barátságos kiegyezést, de annyi bizonyos, hogy a kérdéses területet minden esetre jogilag Ausztriahoz tartozónak kellene tekinteni. Remélik, hogy a magyarok kötelezettségük nem teljesítésére irányuló kísérlettel nem fogják a szövetségeseket arra kényszeríteni, hogy erőszakkal éljenek.

BÉCS. Szombaton az összes osztrák miniszteriumok tagjainak részvételével Davy osztályfőnök, nyugatmagyarországi tartományi kormányzó vezetésével értekezlet volt, amelyen megbeszéltek az átvétel módjait. A megbeszélés szerint a birodalmi őrség átveszi az antant tiszteltől Nyugatmagyarország közigazgatását. Az átvett területeken érvényben hagylák az összes magyar törvényeket. Az összes hatósági szervek már utra-

készek. Amint megérkeznek a nyugatmagyarországi területekre, azonnal életbe fogják léptetni a békeszerződésnek a kisebbségek jogaira vonatkozó részét is. Osztrák politikai körökben tagadják azt, mintha Baranya és Pécs átadása összefüggésben lenne Nyugatmagyarországgal és mintha Pécsset Nyugatmagyarország átadásáig zálogként kezelnék.

PÁRIS. Illetékes politikai tényezők kijelentették, hogy a francia kormány már belátta, miszerint Nyugatmagyarország Ausztriának való odaitételese időelőtt és meggondolatlanul történt. Londonban már rájöttek arra, hogy ez Clemenceaunak katasztrofális tévedése volt. Azonban ennek reperálását rábizzák Franciaországra. A Briand kabinetben meg is van erre a hajlandóság, főleg a szenátusban elhangzott komoly figyelmeztetések után, de a módot illetőleg még nem jött létre megállapodás.

BÉCS. A Temps közli a párisi magyar delegáció közleményét, a mely szerint a magyar kormány azt a kérést intézi a francia bizottsághoz, hogy Nyugatmagyarország határainak megállapítását hallassza el, mert arra számít, hogy

Ausztriával a határmegállapítás kérdésében megállapodásra fog jutni. A delegáció hangsúlyozza, hogy ez a kérdés Magyarország katonai és monarchikus csoportjából indul ki, mert Magyarországon nincsenek olyan csoportok, amelyek abban a helyzetben volnának, hogy az ország nevében fellépjenek.

A megye költségvetés nélkül.
(Az alispán hazaérkezett Bucarestből.)

Dr. Beles Jenő Aradvármegye alispánja hivatalos ügyekben több napig Bucarestiben tartózkodott. Dr. Beles, aki tegnap érkezett vissza Aradra, utazása eredményéről a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— Több fontos megyei ügy elintézése mellett legfőbb célunk a megyei költségvetés végleges jóvá hagyása volt. Tervünket sajnos nem tudtuk kivinni, a belügyminiszterium ugyanis nem hagyhatta jóvá a költségvetést. Ennek oka az, hogy mielőtt az összesített államháztartási költségvetés nem ment keresztül a minisztertanácsban, a belügyminiszterium nincsen felhatalmazva egyes megyék előre elkészített költségvetései felett dönteni. Ennek azonban még a mi szempontunkból sem lehet hátránya, hiszen előfordulhat az is, hogy a parlament az általunk elkészített költségvetési tervezetnél magasabbat engedélyez. A nyári szünet után, minden valószínűség szerint még szeptember havában, tárgyalás alá veszi a minisztertanács az államháztartás költségvetését.

Nincs akadály.

(Megindult a tehertorgalom Magyarországgal.)

Az aradi vasuti konferencia határozatához képest Románia és Magyarország között néhány nap óta két tehervonat közlekedik. A két tehervonat közlekedése ellensúlyozza az elmúlt hetek forgalmi fennakadásait, amidőn Lökösháza állomása állandóan és napokig visszatartotta a Romániából jövő különböző teherszállítmányokat. A visszatartott tehervonatok most már kivétel nélkül átengedték a Lökösháza pályaudvaron. A MÁV. igazgatósága egyébként is szigorú intézkedéseket foganatosított, hogy Lökösháza állomása a megállapo-

úas szerinti két, esetleg három tehervonatot naponként befogadja. Értesülésünk szerint az aradi vasutigazgatóságnak sikerült elhárítani a repatriált vonatok indulásában eddig fennálló akadályokat is.

irodalom és művészet.

Beregi Oszkár.

(Első fellépése a nyári színházban.)

Evek óta nem volt Aradon Beregi Oszkár. Azóta sok minden megváltozott a művész életében és művészetében is. Budapestről mennie kellett, mert azt tartották róla, hogy kompromittálta magát a proletárdiktatura idején. Igaz-e, nem-e a vád, ki tudná megmondani? Szavainia kellett, mint amilyen sok más magyar művésznek és ezért tanácsolták, hogy jobb lesz távoznia. Bizonyára utáiban állott törtéte tehetségtelenségnek és ezeknek kellett helyet adnia. Azóta Bécsben játszik állandó siker mellett színpadon és filmen s dicsőséget szerez a külföldön a magyar színművészetnek.

Művészetében is gyökeres változás állott be. Most már sokkal elmélyedőbb, nem törekszik szerepe hatásos részletek kiaknázására, hanem bölcs önmérséklettel igyekszik megőrizni az összehatás harmóniáját és ezzel elérkezett művésze teljességéhez. Ez volt tegnap este, első fellépése alkalmával az impresszó. A „Moussa Vanna” Prizivalléját sokan ismerik Beregi régi alakításában. Akkor a szenvedély szerzetelensége ragadta magával a művészt, akinek temperamentuma nem ismert gátat. Tegnap már az alaposan fontolgató, a szerep mélységeibe beható és annak szépségeit tudatosan felszínre hozó Beregit látjuk Prizivalle szerepében. Már nem a régi doklamáló iskola Beregije többé, a ki csodálatos orgánusának csengésével bilincseli le hallgatóit. Reinhardt keze látszik meg a művészen. Közvetlen, őszinte, emberi és igaz. Elérkezett oda, ahol együtt kell emlegetni a világ színművészeinek nagyjaival. Csak emlékezzünk vissza arra a jelenetre, amikor megismerteti magát Giovannával. Ilyen emberileg tökéletesen megírt szerepet ritkán láthatunk. A szavak keresése mögött ott csillog az ideális szerelem. A kezek mintha beszélnek, mintha segítenének formát adni a szavaknak. És azután az a jelenet, amikor megismerték egymást és Prizivalle megelégszik azzal, hogy ideálja kezével játszadozzék. Oly hatással volt ez a közönségre, hogy templomi csendben, lélegzetét visszafójtva figyelt, ami nem sajátága az aradi közönségnek. Beszéljünk még Beregi hangjáról, erről a széles skálájú, csodálatosan csengő orgánusról? Hiszen már régebben is gyönyörködtünk benne s most újabb és újabb szépségeket fedezünk fel benne!

Arad közönsége elismeréssel adózhat a színház direktórájának, hogy sikerült lekötnie néhány estére Beregit, a ki a szépszámu közönség őszinte elismeréssel és szeretettel impepelt. Magáról az előadástól nehéz beszámolni. Beregi mellett epigonokká törpültek a törekvő színészek. Még Szántó Jenő, az öreg Marco Colonna személyesítője sem tudott a helyzet magaslatára emelkedni. Kétségkívül értelmes, intelligens színész, akinek minden szavát meg lehet érteni, de az öreg humanista szerepét, a világ egyik legszebb szerepe, nem aknázza ki teljesen. Hiányzott belőle az az őregéből is fellobbanó tűz, amellyel az emberiségért és az örök szépséget lelkesedik Maeterlinck világhírű alakja.

(Kv.)

* A nyári színikör heti műsora. Szerdán: Egy szegény ifjú története. Beregi Oszkár m. v. Csütörtök: Bizánc. Beregi Oszkár m. v. Péntek: Hamlet. Beregi Oszkár m. v. Szombat: Hejehuja báró. Vasárnap: Aranykakas.

* Beregi Oszkár ma, szerdán „Egy szegény ifjú története” című színműben a címszerepét játssza. Az illusztris vendég egyik legjobb szerepében lép fel ezúttal. Csütörtökön a Bizánc kerül színre Beregi Oszkárnal a főszerepben. Herceg Ferenc darabja az utóbbi idők legnagyobb sikerű műve, melyben Beregi Konstantin császár hatalmas szerepét játssza, amely legjobban felel meg egyéniségének. A többi szerepek is mind első rangú kezekben vannak:

* Gorodinszky Sasa Orsován. Orsováról jelentik, hogy e hónap 15-én és 16-án Gorodinszky Sasa, az Aradon is előnyösen ismert zongoraművész nagy sikerű hangversenyt rendezett.

* Watteau. Julius 18-án volt 200 éve annak, hogy Antoine Watteau, a híres festő, oly sok gyönyörű pásztoridill megörökítője meghalt. A művész Nogenben halt meg, de hogy melyik házban, azt még nem tudák egész biztosan megállapítani. Harminchétféves korát ért el. Nagyon szegényen élt Párisban és nagybeteg került Nogenbe, ahol kiszervekedett.

* Aradi színészek Erdélyben. A „Brassói Lapok”-ban olvassuk, hogy Szabó Pál, a targul-muresi (marosvásárhelyi) színház igazgatója leszerződte az aradi származású Kiss Ceciliát, a cluj (kolozsvári) színház primadonnáját. Ugyanitt olvassuk, hogy Szabó Pál társulatánál, amely jelenleg Brasovban (Brassóban) játszik, legközelebb Seregh Marcsa és Sebestyén Jenő, az aradi színház kiváló tagjai vendégszereplni fognak.

* Az aradi színtársulat parkünnepélye a Baross-parkban július hó 31-én délutáni kezdéssel lesz a színtársulat összes személyzetének közreműködésével. Belépti-díj 5 (öt) lej, gyermekeknek 3 (három) lej. Műsor: Sétahangverseny, színházi és cigányzenekar, rezes banda, nagy operett előadás. Eldorádó, meseország (meglepetések.) Konietti- és virágcsata, szerpentin tánc, duett angol-tánc, toborzó tánc, kaluger tánc, nagy ballet. Cirkusz. Kabaré. Tombola. Amerikai árverés. Uszóverseny. Körbe-körbe (ingyen.) Bővebbet a falragaszok és az összes napilapok közölnek.

* Hábörgő lelkék az Apollóban. Egy olasz szociális drámát mutat be ezzel a címmel az Apolló. Az olasz úri briganti lélek megrajzolása egy érdekesítő színházművészet keretében adta meg a film meséjét. Carlos márki morgantikus házasságát akar kötni, amit atyja, a herceg ellenez. A márki, hogy pénzt szerezzen, meg akarja lopni atyját, aki megcsúpi és undorodva kergeti ki házából. A márki menyasszonyához megy, akit feleségül vesz, azonban a nyomor megzavarja boldogságukat, majd szétválasztja őket. A Carlos márki elzúllik, ellenben neje nagy sikereket arat a színpadon. A márki titkária csejt eszel ki, hogy a márki atyjának a vagyonát megszerezze. Eltűnteti a márkit és már-már sikerül tervé, amikor a márki neje ebben megakadályozza. Ekkor a márki is előkerül és az agg herceg a nagy ragaszkodó szerelem láttára beleegyezik fia házasságába. A felvételek izgalmasan szép részleteit képezi az a hajszal, amelyet a titkár üldözésére indítanak. A rendkívül sikerű képet már csak szerdán mutatja be az Apolló.

* Mindennemű porcellán, ezüstöt, szőnyeget és lakásberendezést vesz és elad Salon Artistique Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. sz.

* Az aranyforrás az élet legsúlyosabb tragédiái: a nagy vagyon, a pénz utáni lázas hajszal által törekvési emberi életet tragédikáját öleli fel ez a gyönyörű kép, amely már két napon át ment utólréhetetlen sikerrel az Urániában. Róbert Peraton gazdag földbirtokost unokaöccse rábírtja egy vizgyógyintézet alapítására, hogy ezáltal az ő vagyonát megkaparíthassa. Ez tényleg jóhiszeműen elfogadja öccse terveit és a fürdő igazgatójává őt nevezi ki. Már-már tönkre is tette rokonát Viktor Peraton, amidőn Róbert felesége leleplezi panamáját. Viktor elmenekül, de Róbert utólréti és megöli. Ezért öt évi börtönre ítélik. Felesége belehal a férje bukásába, csak gyermeke él boldogan a férjével. Mikor Róbert kiszabadul, gyermekehez megy, aki azonban a börtönviselt atyját félt házába fogadni. Ekkor a szerencsétlen, kilaszított ember a halálban keres kiengesztelődést. A tragédia főszerepében Karl Schönfeld nyújt feledhetetlen művészetet. A gyönyörű felvételekkel kiállított darabot utóljára szerdán mutatja be az Uránia.

A nyomdatulajdonosok országos kongresszusa.

(Megalakult az erdélyi nyomdatulajdonosok egyesülete.)

A Romániához csatolt területek nyomdatulajdonosai országos kongresszust tartottak Clujon (Kolozsvárt), hogy egységes szervezetbe tömörítsék Erdély és Bánát összes grafikai vállalatait. A kongresszuson Kabos Armin timisoarai (temesvári) nyomdatulajdonos elnököt. Paukerov Leonard vázolta a nyomdaipari munkaadók és munkások viszonyát. A bérkérdésben nem ért egyet a munkássággal abban a tekintetben mintha a háborús drágulás által elért fizetések szerzett jogoknak volnának tekinthetők. A munkásságnak az általános olcsóbbodással a bérredukciót el kell fogadnia. Ezután dr. Bűszörményi Sándor a Munkaadó Szövetség titkára ismertette az alapszabályokat, a melyeket a kongresszus pontonként tárgyalta le és fogadott el. Ez után az elnök az egyesületet megalakultnak jelentette ki. Lányi Izsó aradi nyomdatulajdonos előadást tartott a tanoncgyőről, amely szerepe a nyomdaipar legegységesebb problémája. Ha kellő utánpótlásról gondoskodás nem történik, megáll a termelés és rohamosan eipusztulhat az egész ipar. Sonnenfeld Gusztáv oradeamarei (nagyvárad) nyomdatulajdonos ismertette az egységes árszabály alapvonalait. A cél szerinte az, hogy olyan árszabályt alkossanak, amely ugy a munkaadókat, mint a munkásokat teljesen kielégíti. Körül kell irni a munkás kötelességeit, rendezni kell a szünnapokat, a szabadságolást, a békeltetést stb. Ezután a tisztikart választották meg. A tisztikar a következő: Elnök: Kabos Armin, társelnökök: Bratu Miklós Sibiu (Nagyszeben) és Gött Frigyes Brasov (Brassó), ügyvezető alelnök: dr. Dobó Ferenc Cluj (Kolozsvár), pénztáros: Goppolt Gyula Cluj (Kolozsvár), ellenőr: Paukerov Leonard Cluj (Kolozsvár): A választmány tagjai lettek: dr. Weisz Sándor Cluj (Kolozsvár), Benkő László Targul-Mures (Marosvásárhely), Bloch Károly Arad, Morvai János Sathumar (Szatmár), Gött Frigyes Brasov (Brassó), Drotteff Péter

Sibiu (Nagyszeben), Kabos Armin Timisoara (Temesvár), és Sonnenfeld Gusztáv Oradeamare (Nagyvárad). Az árszabálybizottságba Aradról Lányi Izsót választották. Alakítottak még ezenkívül egy választott bíróságot is.

A vasutigazgató Bucurestiben.

(A vasutasok fizetését felelemeli.)

Mihailovici Sándor aradi vasutigazgató a mai nap folyamán Bucurestibe utazott. Utazásának céljáról az Aradi Közlöny munkatársának elutazása előtt a következő információt adta:

— Tulajdonképpen Bucurestibe a 21-én összeülő vasutügyi tárgyalásokon való részvétel miatt kell utaznom. A tárgyaláson a vasut belső ügyeinek megbeszélésén felül a CFR. vezérigazgatósága végleg meg fogja állapítani a vasutasok fizetésemelési kulcsát. Erre vonatkozólag újabb olyan tudósítást kaptam Bucurestiből, mintha a CFR. központja a nagyobb fizetésű vasuti tisztviselők törzsfizetését 30—40 százalékkal, a kisebb CFR. hivatalnok törzsfizetését 60—90 százalékkal emelné fel. Hogy ez mennyiben felel meg a valóságnak, azt visszajövetelem után mondhatom csak meg. A részesezési járulékot a törzsfizetés bizonyos százalékában állapítják meg, ezt a kulcsot a Bucurestibe küldött Erczy aradi számosztályfőnök minden bizonnyal még az én visszatérésem előtt magával fogja hozni. A vezérigazgatóság egyébként az aradi román-magyar vasuti konferencia eredményét is ezen a tárgyaláson fogja a miniszterium elé terjeszteni.

Green Nándor — miniszteri tanácsos.

(Aradiak karrierje Magyarországon.)

Néhány héttel ezelőtt Green Nándor volt aradi rendőrőrkapitány, aki Aradváros utolsó kormánybiztosa volt, Budapestre utazott és a magyar belügyminiszteriumban szolgálattételre jelentkezett. A magyar belügyminiszterium elfogadta Green Nándor szolgálatait és miniszteri tanácsosi rangban az egyik dunántúli rendőrkerület élére került. A kerület szék helye Szombathely, amelynek hatáskörébe tartozik Kaposvár is. Green Nándor kinevezése folytán Aradon lakó családja hamarosan repatriáltatni fogja magát. Ezzel kapcsolatban más aradiak karrierjéről is értesülünk. Így Berecz Ferenc volt aradi rendőrkapitány, szintén magas pozíciót tölt be Magyarországon: rendőrőrtanácsos ranggal a debrecen-nyiregyházi rendőrkerület vezetője, Dr. Szöllőssy Jenő, az aradi törvényszék volt vizsgálóbírója a budapesti törvényszéken főügyészi rangban teljesít szolgálatot.

Aki Károlynak kezet csókolt.

(Svájc varsói új követe.)

ZÜRICH. A svájci szövetségtag Pfyffer ezredes hadosztályparancsnokot kinevezte Svájc varsói követévé. Az ezredes nemrégiben a svájci szocialdemokrata sajtó hevesen támadta és szemére vetette, hogy Károly exkirálynak, a mikor Magyarországból visszatért Svájcba, kezet csókolt. Az új követ egyik leglelkesebb híve az antantnak.

Csizmadia Sándor és pártja.

(A magyarországi agrárszocializmus.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlésen legutóbb heves támadások hangzottak el Csizmadia Sándor ellen, aki megalapította a munkáspártot és kiadja az Igazság című lapot. A munkáspárt vezetősége tegnapi ülést tartott, amelyen foglalkozott a pártot ért támadásokkal. Nyilatkozatot is adott ki, amelyben azt mondja, hogy bár nem állott érdekközösségben az Igazság című lappal, mégis pártolja azt, mert a lap határozott irányú munkáslapnak bizonyult. A nyilatkozatban a pártvezetőség tiltakozik az ellen, mintha megvesztegették volna és az ellen is tiltakozik, mintha Magyarországon különböző jelzésű munkáspártok volnának. Magyarországon csupán három tényezője található a munkáslapoknak: a szocialdemokrata párt, a keresztényszocialista párt és a magyarországi munkáspárt. Az utóbbinak a kormányval semmiféle összeköttetése nincs. A magyarországi munkáspárt nem egy munkáscsoport, hanem az ország dolgozó népe kétharmadának foglalatja és a hamisítatlan agrárszocializmus letéteményese. A párt Magyarország sorsát a világfejlődés által követelt haladó, de magyar szellemben kívánja irányítani.

A meggyilkolt festőművész.

(Elfojták a tetteseket.)

Az Aradi Közlöny megírta, hogy Heller Ödön szegedi festőművész holttestét kifogták a Tiszából s hogy a holttesten sérüléseket állapítottak meg. A szegedi rendőrség megindította a nyomozást, mert alapos volt a gyanu, hogy a tehetséges festőművészt előbb meggyilkolták és azután dobták a vízbe. Most Szegedről az a távirat érkezett, hogy Heller Ödön gyilkosait Bodó Antal és Török Mihály személyében a rendőrség elfogta. Eleinte tagadták tettüket, de később bevallották, hogy ők ölték meg Heller Ödönt. Elmondották, hogy Török Vica, Török Mihály nővére, a városban este megszólította Hellert, aki biciklin ment. A megszólításra Heller leszállt a kerékpárról, mire a lesben álló Bodó

Antal és Török Mihály előugrottak és fejbeütötték a festőművészt. Ezután az eszméletlen állapotban levő embert elcipeltek a Tisza partjára, ott föbelőtték és holttestét a Tiszába dobták. Állítólag Török Vica modellje volt Heller Ödön

nek, aki a nőt elhalmozta kedveskedéseivel. Az utóbbi időben azonban elhidegült a közöttük levő viszony s Török Mihály, valamint barátja bosszúból ölték meg a festőművészt, mert nem akarta többé visszafogadni Török Vicát.

Utazás a magyar trón körül.

(Albrecht főherceg királyjelöltsége. — Kombinációk melyeket nem cáfolnak meg. — Izabella főhercegnő előrelátása)

BÉCS. A „Wossische Zeitung“ bécsi munkatársa állítólag megbízható budapesti forrásból szerzett értesülés alapján azt közli lapjával, hogy a magyar királykérdés megoldását az illetékes magyar körök új irányban keresik. Horthy kormányzó és környezete e jelentés szerint arra a meggyőződésre jutottak, hogy Habsburg Károlynak visszatérését a magyar trónra kizártnak kell tekinteni, mivel a kisantant és Olaszország közt létesült szerződések azt lehetetlenné teszik és semmi kilátás arra, hogy Károlylyal szemben a szomszédos államok véleménye megváltozzék. Az újabb terv tehát az, hogy Habsburg Frigyes főhercegnek, a volt monarchia volt hadsereg főparancsnokának fia, Albrecht főherceg nőül veszi Horthy kormányzónak leányát és őt ültetik a magyar trónra. Albrecht főherceg ugyan a magyar nemzetgyűlés mentelmi bizottsága előtt úgy nyilatkozott a minap, hogy ő IV. Károlyt Magyarország törvényes királyának és a Habsburg-ház fejének ismeri el, ez azonban nem akadályozná őt abban, hogyha a nemzetgyűlés Károlyt trónfosztottnak nyilvánítaná, a királyválasztás joga visszazállott a nemzetre és e jogával élve őt választaná meg királynak, el ne fogadja Szent István koronáját.

A „W. Z.“ tudósítójának ez értesülését a bécsi magyar követség nem erősítették meg, de nem is cáfolták meg. Azzal a kijelentéssel tértek ki a határozott nyilatkozat elől, hogy a követség nem illetékes e kérdésben nyilatkozni. A tervről bécsi diplomáciai és sajtóköri körökben már hetek óta beszélnek. Magyaróvárról Bécsbe érkezett jelentés szerint Albrecht főhercegnek anyja Izabella főhercegnő, aki tudvalevőleg szül. Croy-Dühen hercegnő és így közeli rokonságban áll az angol királyi családdal. Óvárra érkezett, ahol a királyi család tagjainak kijáró katonai ünnepélyességgel fogadták. Kisérteben vannak: Luwigstorff bárónő és Zamoyska Eleonora grófnő udvarhölgyek, továbbá Prónay Gyula tábornok, Prónay Pál alezredesnek, a Prónay-különítmény ismert nevű parancsnokának testvérbátyja is. A magyar királyjelölt anyja eddig Svájcban tartózkodott. Hogyan került onnan Magyarországra? — ezt még nem tudják Bécsben, de a hivatalos nyomozás már megindult ennek megállapítására, mert valószínűnek tartják, hogy Németországban keresztül vezetett Izabella főhercegnő útja és ha ez megállapítást nyer, akkor eljárást indítanak ellene, mert az osztrák köztársaság törvénye szerint a Habsburg-családnak azon tagjai, akik főhercegi rangjukról és jogaikról nem mondtak le, Németország területére

nem léphetnek. A Frigyes főhercegi család viszonyait alaposan ismerő olyan egyén, aki évekig élt Frigyes pozsonyi kastélyában, mondta el azt, hogy Albrecht főherceg majdnem tökéletesen bírja már a magyar nyelvet és jellemző, hogy a magyar nyelvnek meg tanulása nem a fiatal főherceg és nem is atyjának Frigyes főhercegnek, hanem Izabella főhercegnőnek volt az elhatározása. Még a világháború második évében történt, hogy Izabella főhercegnő Bécsbe utazott, a Hoffburgban levő lakosztályára hivatta báró Schiessl, a kabinetiroda igazgatóját, közölte vele, hogy — mert férjének magyarországi birtokait egyetlen fia, Albrecht főherceg fogja kezelni és Magyarországon is fog megtelepedni, eszközölje ki Schiessl báró a Habsburg-dinasztia akkori fejének, I. Ferenc Józsefnek engedélyét, hogy Albrecht magyarul tanulhasson. Ehhez u. i. a császár beleegyezése kellett. Mikor Schiessl jelentést tett az öreg császárnak Izabella kéréséről, Ferenc József ezt kérdezte:

— És mit szól ehhez Frigyes?

— Öfensége ugylátszik teljesen átengedte a Fenséges aszszonyának ez ügyben a rendelkezést.

— Ezt mindjárt gondoltam, — mondta erre a császár — de az még sem járja, hogy Frigyes mindenben a felesége után megy.

A Frigyes családjában u. i. a családfő Izabella, minden kérdésben az ő akarata a döntő. Alighanem Izabella terve fiának a magyar trónra ültetése is, amiben számít rokonának, az angol királynak támogatására is és nem erőszakolt az a föltevés, hogy váratlan megjelenése Magyarországon összefüggésben van a magyar királykérdéssel.

Olesó

közszükségleti cikkek. Leégett árukat ajánlanak Aradnak.

A belügyminiszterium távirata ma arról értesítette Aradvármege prefekturáját, hogy az egyes cikkek túl magas árainak leszortása végett a kormány módot nyújt a városok lakosságának, hogyha alkalom kínálkozik, úgy szükségleteiket összesített hatósági eljárás alapján olcsóbb városokban szerezhessék be. A rendelet mindjárt megemlékezik arról, hogy a regatbéli Geagoga város raktárhelyiségében 250 waggon felhalmozott rizs van, aminek kilóját hat leiert az ország bármely állampolgárának árusítják. Ugyan csak az ottani raktárakban tizen ezer csomag pamut is van. Egy csomag pamutot az értesítés szerint 300 leiert árulnak. Csak-hogy azóta, mint már jeleztük, a raktár leégett.

A pápa Magyarországról (Az Ébredő Magyarok és az olasz faszisták megegyezése.)

BUDAPEST. Az Ébredő Magyarok küldöttsége Olaszországban járt, ahol megállapodott a faszisták vezetőivel a bolsevizmus elleni harcra, a destrukció letörésére és az olasz-magyar jó viszony ápolására nézve. A pápa felőrs audiencián fogadta a magyar küldöttséget és átvette az egyesület diszjelveit és a magyar viszonyokról szóló memorandumát.

— Ami minket illet, mondotta a pápa, éberek vagyunk és éberek leszünk, hogy kedvelt országunk gyermekeinek segítségére siethessünk. Imádságunkban szeretettel emlékezünk meg a magyar népről és az Ébredő Magyarok Egyesületéről. Kérni fogjuk az Istent, hogy kegyelmével tegye lehetővé, hogy a magyar nép a boldogabb jövő hathatós munkáját megkezdhesse.

Egy szerelmi dráma epilógusa.

Ismételten megemlékeztünk Marinescu kapitány ügyéről, ki azal volt vádolva, hogy Targu-Muresen (Marosvásárhelyen) menyasszonyát, Rosescu Sofiát az ablakon kidobta és az ennek folytán meghalt. Ebben az ügyben különböző katonai bíróságok ítéletek és már két ízben 4 évi börtönrre ítélték a vádlottat. Most, mint Bucurestiből jelentik, a 2. hadtest haditanácsa foglalkozott az ügygel és Marinescu kapitányt, ki már 14 hónapot töltött vizsgálati fogságban, 6 havi börtönrre ítélte súlyos testisértésért az enyhítő körülmények mérlegelésével. Ugyanis bizonyítottan vette, hogy a nő a kapitánytól szenvedett kardvágások után maga ugrott le a másodemeleti ablakból.

Osztrák gyermekek Aradon.

Megérkezett a második transzport.

Ma délután érkezett meg Aradra a sváb gyermeknyaraltatási akció második bécsi különvonata: Nyolcszáznegyven sápadt külsejű bécsi gyermek jött Erdélybe, hogy itteni nyelvrokonainál újból visszanyerjék egészséges arczínüket. A CFR. ingyen szállította Aradig a bécsi gyerekeket, de innen már pénzért akarta őket elszállítani egy vasutársaság. A gyerekeknek természetesen nem volt pénzük és így táviratilag fordultak a Sváb Egyesülethez, hogy mit csináljanak. Az egyesület megkérte Bittó Miklóst, hogy előlegezze az összeget. A kis gyermekek így az esti órákban tovább utazhattak. Egy tizen-négy éves kisleány maradt ebből a csoportból Aradon Margarete Berg, akit Winter János, Strada Bratianu (Weitzer János-utcai) lakosnál nyert elhelyezést. A kis Margarete Berg elmondotta az Aradi Közlöny munkatársának, hogy az édesapja nyugdíjas vonatvezető. Már fél esztendeje nem evett húst. Leírhatatlan az

alsóbb osztályok nyomora a volt császárvárosban. Egy kiló kenyér 36 korona. A kis gyermekek három hónapig maradnak Erdélyben. Legközelebb direkt Aradra jön egy vonat. A sváb egyesület úgy osztotta be a transzportokat, hogy augusztus elsején jönnek az utolsó gyerekek.

HIREK.

Gyárat létesít a város.

Fontos tervvel foglalkozik a város vezetősége. Értesülésünk szerint bucsurestii érdekeltséggel nagy posztógyárat szándékozik Aradon létesíteni a város. Bővebb részletek még nem állnak rendelkezésünkre, de úgy tudjuk, hogy dr. Angel István polgármester ma Zombolyára utazott, ahol megtekinti az ottani posztógyárat. Valószínű, hogy az aradi posztógyárat a zombolyai gyár mintájára fogják felépíteni.

— **Friedrich mentelmi joga.** Budapest. Beniczky Ödön nemrég bejelentette a magyar nemzetgyűlésen, hogy amikor Károly király Magyarországon tartózkodott, Magasházy őrnagy, Horthy kormányzó kabinetirodájának főnöke azt a parancsot adta ki, hogy Friedrich Istvánt és társait Szombathelyre való utazásuk alkalmával tartóztassák le. Beniczky ebben Friedrich mentelmi jogának megsértését látta. A mentelmi bizottság a bejelentést július 20-án tárgyalja.

— **Új választások Angliában.** London. Lloyd-George angol miniszterelnök november közepére új választásokat ír ki, amelyeknek platformja az ir kérdés és a washingtoni konferencia lesz.

— **A határvonat új menetrendje.** Az Arad és Lökösháza között közlekedő határvonat holnaptól, 20-tól kezdve új menetrend szerint közlekedik. Az eddig 11 óra 25 perccor induló személyvonat 9 óra 30 perccor indul el Aradról, Kurticáról pedig 11 órakor megy tovább Lökösháza felé. A határvonat új indulási idejét az a szükségesség, hogy a személyvonat vámvizsgálata beleesett a gyorsvonat vámkezelési idejébe. A határvonat Aradra való érkezési ideje nem változott meg.

— **Franciaország ítélkezik a háborús bűnösök felett.** Páris. Briand francia miniszterelnök a német kormányhoz jegyzéket intézett, amelyben nem ismeri el a hadibűnösök lipcsei ítéletét és bejelenti, hogy a hadibűnösök elleni pereket, amennyiben Franciaország azt kívánja, a francia igazságszolgáltatás veszi át.

— **Kiskorúak utlevélikérése.** Az aradmegyei utlevélikérelés ma újabb rendeletet kapott a bucsurestii belügyminiszteriumtól, amely arról értesíti az utlevélikérelés vezetőjét, hogy utlevélikérelésekben a jövőben kiskorúak vagy a szülők kíséretében kérvényezhetik utlevélikéreléseiket, vagy kérvényeikhez közjegyző által hitelesített szülői beleegyezést kell mellékelni.

Fischer Eliz végrendelete.

Beszámítható volt-e az örökösök. — Dr. Somló nyilatkozata.

Az Aradi Közlöny megírta, hogy özv. Friedmann Józsefné és Wechler Regina, a nemrég elhunyt Fischer Eliz legközelebbi rokonai dr. Székely Ferenc aradi ügyvéd utján megtámadták Fischer Eliz végrendeletét. Az Aradi Közlöny cikke városszerte nagy feltűnést keltet, annál is inkább, mert a rokonok kétségbevonják Fischer Eliz beszámíthatóságát. Ma munkatársunk felkereste dr. Somló Armin ügyvédet, a végrendelet végrehajtóját, aki a következőket mondta:

— A kereset elsősorban azt említi meg, hogy Fischer Eliz analfabéta volt. Ezt határozottan cáfolom. Másodszor az sem való, hogy az örökösök előtt nem olvasták fel a végrendelet okmányát. A végrendelet én készítettem és jelen voltam annak felolvasásánál is. Különben az aláírt tanúk mind azt igazolják, hogy Fischer Eliz előtt felolvasták az okmányt, amit ő később sajátkezűleg irt alá. Tehát tudott írni. A leányárvaház alapítólevele valóban meglehetősen különleges is, de nem tartalmaz lehetetlenségeket annál is inkább, mert azt annak idején a magyar királyi belügyminiszterium, mint ilyen jót is hagyta. Erről okmá-

nyaink vannak. A végrendelet a legszabályszerűbben van kiállítva és abban semminemű alaki hibákat nem lehet találni. Fischer Eliz rokonai különben sem támadhatják meg a végrendeletet, mert a közjegyző előtt lefolyt hagyatéki tárgyalás után a törvényszék felhívta őket, hogy hatvan napon belül igazolják a családi köteleket. Ennek a rokonok nem tettek eleget. Én részéről figyelmeztettem a rokonokat, hogy hiába pereskednek, mert ilymódon egy banit sem nyerhetnek. Legfeljebb békés megegyezéssel az örökösök adhat nekik, tekintve, hogy valamennyien rá vannak szorulva, valami csekélységet. A rokonok ilyen esetben néha számításból is szokták megtámadni a végrendeletet, mert ilyen pert évekig lehet húzni. Tekintve pedig azt, hogy a per eldőlteig az örökösök nem vehetik igénybe örökségüket, rendszerint maguk keresik a kiengedést a támadókkal. Nekünk azonban nem fontos, hogy egy, vagy három év múlva kapjuk meg a pénzt, mert a leányárvaház megvalósítása ma még ugyis olyan akadályokba ütközik, amelyeknek a leomlását csakis az idő múlásától várhatjuk.

— **Az Oroszországból jövő szigorú vesztégyára.** Az 1912-iki párisi egészségügyi szabályok szemmel tartásával érdekes rendeletben veszi elejét a belügyminiszterium az Oroszországban nagy vehemenciával dühöngő különböző ragályos betegségek Romániába való behurcolásának. A rendelet, amely ma érkezett Áradvármegye prefekturájára, arról intézkedik, hogy az összes Oroszországból jövő utasokat Konstanza és Sulina városokban néhány napra karantén alá kell helyezni. Ezután szabadonbocsáthatók ugyan az érkezők, a letelepedési helyükön azonban 15 napig lakásaikat nem hagyhatják el.

— **A magyar sajtónovella.** Budapest. A magyar nemzetgyűlés igazságügyi és közjogi bizottsága tegnap délután kezdte tárgyalni a sajtónovellát Kószó István előadásában. Tomcsányi Pál igazságügyminiszter kijelentette, hogy a nemzetgyűlés érdemben csak ússzel tárgyalja a javaslatot, de már most kéri a bizottságot, hogy kezdje meg a javaslat vitáját, mert az itt előterjesztett adatok és módosítások figyelembevételével fogja a nyári szünet alatt a vároleges szöveget elkészíteni.

— **Az aradi Szociális Missziótársulat,** amelynek tegnap délutáni közgyűléséről megemlékeztünk, ma arról értesítette a megyei prefekturát, hogy a misszió vezetősége elhatározta a timisoarai (temesvári) központtal való csatlakozást. Az aradi Szociális Missziótársulat ezzel egyidejűleg magáévá teszi a timisoarai (temesvári) Szociális Missziótársulat szervezeti alapszabályait.

— **Elrabolt Munkácsy-kép.** Budapest. József főherceg budai palotájából a kommün idején igen sok értékes műtárgy tűnt el, amelyek közül még nem került meg egy Munkácsy-festmény, amely azt ábrázolja, hogy két alak börtönből egy foglyot hurocol ki. Nem került meg még két darab festmény, amelyeknek tárgya parasztház kerttel, azonkívül 16 darab fokos, amelyeket József főherceg a harctéren kapott a katonáktól.

— **Magyar hadifoglyok Kemal seregében.** Athen. A görög vezérkar megállapította, hogy sok magyar hadifogoly, akik orosz hadifogságban voltak, harcol Kemal pasa hadseregében. A görögök által elfogott magyarok elmondották, hogy Kemal pasa hadseregében több száz magyar hadifogoly van, közöttük sok volt osztrák-magyar katonatiszt is.

— **Ferenc Ferdinánd árvái.** Pozsony. A cseh kormány elhatározta, hogy a konopistii és chlumlí birtokokat, amelyeket 1919-ben zár alá vettek, visszaadja Ferenc Ferdinánd árváinak.

— **Gyász hírek.** Fájdalommal tudatjuk, hogy Benda Jánosné szül. Békeffy Ilona Dombegyházán rövid szenvedés után elhunyt.

Szitt János aradi felső kereskedelmi iskolai növendék, Szitt Ferenc mászáros egyetlen fia, életének 17. évében hosszú szenvedés után Ujaradon elhunyt. A temetés szerdán délután 5 órakor lesz.

Singer József fakereskedő f. hó 19-én életének 69. évében Csermón elhunyt. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A nők egyenjogúsítása.** Washington. Wisconsin állam aláírta a törvényt, amely megadja a nőknek ugyanazokat a jogokat, amelyekkel a férfiak rendelkez-

— **Aradi orvos a Tisza-pörben** Budapest. A Tisza-pör tegnapi főtárgyalásán kihallgatták dr. Fritz János volt aradi orvost, a nemzeti tanács volt jegyzőjét, aki elmondotta, hogy a nemzeti tanácsba sohasem hallott beszélni Tisza megöletéséről. Elmondotta azt is, hogy tudomása van arról, miszerint sokan összetévesztették őt Friedrich Istvánnal.

— **Cáfolják a francia tábornok meggyilkolását.** Páris. Hivatalosan cáfolják azt a hírt, mintha le Rond tábornokot, a felsősziléziai francia csapatok főparancsnokát meggyilkolták volna. A francia tábornok meggyilkolásáról szóló hírek semmiféle alapja nincs.

— **Timisoara—Arad városközi választott labdarúgó mérkőzés** július 24., vasárnap, színhely az AAC. pálya, melyen erre az alkalomra 1200 ülőhely készült. A szövetség rendeletére mérsékelten felemelt helyárak. Gondoskodjék mindenki előre jegyéről, melyek a Maidt cégnél szerdától kezdve kaphatók.

— **Notorius tolvajné.** Szabó Anna régi ismert alakja az aradi ügyészségnek. Ma délelőtt ismét főtárgyalásra hozták elő a fogházból. Decemberben szabadult meg a fogházból és már másnap betört Hartmann Samunál. A bíróság 7 havi börtönrre ítélte az elvetemült tolvajné.

— **Nemzetes asszony.** A mátravidéki uriaszonyok körében mozgalom indult meg, hogy a nagysád és nagyságos asszonyom megszólítás helyett feleleveníték a régi magyar világ megszólításait, a nemzetes asszonyt és a nagyaszonyt.

— **Eltűnt falu.** Berlin. Az Elba melletti Holtari községben óriási tűzvész pusztított, amely néhány pillanat alatt sok házat hamvasztott el.

— **Ismét terjesztették Az Est.** Budapest. A belügyminiszter hatályon kívül helyezte Az Est kolportázsjogának felfüggesztéséről szóló rendeletét, s így Az Estet újból lehet árusítani az utcákon.

— **Sirkövetés.** E hó 17-én délután négy órakor avatták fel a borosjenői izraelita sirkertben Sonnenschein Lipót apareleki kereskedő életének tavaszán elhunyt leánya sirkövet. A felavatási szertartásnál a közönség részvételére felekezeti különbség nélkül impozáns módon nyilvánult meg. A gyászének után Stern Jakab főrabbi mondott megható beszédet.

— **Atutalásokat Magyarországra és Ausztriába stb. a legelőnyösebben eszközöl Lloyd Bank Arad, Minorita templommal szemben.**

— **Olaszország és Jugoszlávia.** Róma. Bonomi olasz miniszterelnök tanácskozott az olasz külügyminiszterrel, aki fontos közléseket tett a Jugoszláviával való tárgyalások újrafelvételéről. — **Zágráb.** A belgrádi kormány megbízta olaszországi képviselőjét, hogy az olasz kormányal kezdjen tárgyalásokat a rapallói szerződés megváltoztatására. Eszerint Olaszország megkapná a fiumei Baross-kikötőt, Jugoszláviát pedig Skutarival és a Bojana-völgytel kártalanítanák.

— **Szándékos emberölés helyett — súlyos testi sértés.** Buday János neve jól ismert az újságolvasó közönség előtt. Az ügyészség szándékos emberöléssel vádolta Budayt, de a vádfeltevés ma délelőtt tartott tárgyalásán dr. Sugár János védő előterjesztése alapján halálra ítélt súlyos testi sértésre redukálta a vádat. A katonai amnesztia értelmében Buday Jánost így valószínűleg holnap szabadon engedik.

— Magyar újságírók a külföldi sajtóhoz, Budapest. A magyar újságírók testületek tudvalevőleg elhatározták, hogy az Oroszországban szülődjő magyar hadifoglyok érdekében felhívást intéznek a külföldi újságíró egyesületekhez. A felhívást, amelyet Rákosi Jenő szerkesztett, már szét is küldték. A külföldi katolikus írókhoz és újságírókhoz külön felhívást intéznek, amelyet Prohászka Ottokár püspök, a Pázmány-Egyesület elnöke írt alá.

Albán köztársaság.

(Újabb felkelés a Balkánon.)

BELGRÁD. A békekonferencia Albánia egy részét Jugoszláviának ítélte oda. Szerbiának azonban még mindig nem sikerült pacifikálni a harcias albán törzseket. Most legutóbb a *Mirdita* nevű albán törzs önálló köztársaságot proklamált, a melynek elnökévé Markó *Djomit*, Prek Bid Dodának, az ismert albán vezérnek unokaöccsét kiáltották ki. A szerb kormány csapatokat küldött a felkelők ellen, akik azonban a kormánycsapatokat megverték. A felkelés mind nagyobb mérvet ölt.

Emberölésért —

mésfél évi börtön

Ma tárgyalta az aradi királyi törvényszék Tokai Sándor és István bűnügyét, akik megölték Must Sándort azért, mert amíg Must Amerikában volt, a gyermekei, hogy az adósságukat kifizethessék eladták földjüket Tokaléknak. Az öreg Must, amikor hazajött, akadékoskodni kezdett és dacára annak, hogy a föld ára ki volt fizetve, nem engedte átírni. Tokaiék elkeseredésükben megölték Must Sándort. A tanúkihallgatások után dr. Bauer Félix ügyész elejtette a vádat Tokai István ellen, míg Tokai Sándort szándékos emberöléssel vádolta. Ezután a meggyilkolt Must özvegyének képviselője, dr. Nagy Sándor átvette a vádat Tokai István ellen. dr. Sugár Jenő hatóságvédebeszéde után hirdette ki a bíróság az ítéletet, amely Tokai Istvánt felmentette, Tokai Sándorra pedig mérfél évi börtönt szabott ki. Az ítélet ellen ugy a magánvádló, mint a védő fellebbezett.

Feléled

a Kölcsey-Egyesület.

Az aradi Kölcsey Egyesület nevében Farkas Ferenc az egyesület alelnöke és ifj. Vass Gusztáv a Kölcsey-Egyesület irodalmi és művészeti bizottságának előadója ma délelőtt megjelentek Radu Panca prefectus előtt. Arra kérték a prefectust, hogy engedélyezze az egyesület választmányi és közgyűlését, hogy a Kölcsey-Egyesület két év óta szünetelő kulturmunkáját folytathassa. A prefectus kijelentette, hogy az egyesület politikamentes működését engedélyezi, csupán az alap szabályait kell olyképpen módosítani, hogy az egyesület szigorúan a kultúra és az irodalom határain belül működjen. A prefectus hozzájárulását adta ahhoz, hogy a Kölcsey-Egyesület augusztus 7-én választmányi, augusztus 14-én pedig újjászervező közgyűlést tartson, amely alkalommal az egyesület új tisztikarát is megválasztják.

Hajnali vihar Aradon.

(Három villámcsapás. — Tűz egy városi tisztviselő lakásán.)

Tikkasztó, forró éjszaka után ma hajnalban hatalmas vihar száguldott végig Arad városán. A vihar egy negyed négy órakor kezdődött, és csöriömpöléssel csapkodta be és tördelte össze az éjszakára nyitvahagyott ablakokat. Háromnegyed négykor hatalmas csattanás verte fel almából a város lakosságát: a villám lecsapott. Azután megeredt a zápor, amely fél öt óráig tartott, közben a villám még kétszer csapott le a város különböző helyein. Az első villámcsapás majdnem súlyos katasztrófát okozott. A Str. Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 27. számú házba, Binder Gyula városi alszámvevő lakásába csapott a villám. Binder Gyula mélyen aludt, amikor egy éles csattanás verte fel. Szobájában egy pillanatig vakító világosság támadt, amelyet koromsötétség követett. Binder Gyulát a nagy légnomás kidobta az ágyából. Amikor magához tért, rémülettel vette észre, hogy szobájában fojtó füst van és a villanycsengő vezetékcsinórja és a divány lánggal ég. Binder nem vesztette el lélekjelenlétét, felgyújtotta a villanyt és azonnal a tűz oltásához fogott. Néhány perc múlva sikerült a villám által okozott tüzet eloltani. De akkorára elégett egy értékes faliszőnyeg, a divány szintén megromlott és a rajta levő diványpárnák és diványtakaró szintén elégték. A villám Binder

lakásának villanycsengő vezetékébe csapott bele. A villanycsengő vezetékcsinórja közvetlen a szobában levő rézággy mellett húzódik el. Binder annak köszönheti életét, hogy a villanycsengő-vezeték jól el volt szigetelve, mert ha a villamos szikra a rézággyat is éri, feltétlenül megöli Binder Gyulát.

A második villám Piata Catedraliei (Tököly-téren) levő Frickház villámhárítójába csapott bele, de nagyobb kárt nem okozott, csak a házon levő telefondrótokat rongálta meg. A harmadik villámot a Piata Catedraliei (Tököly-téren) levő román székesegyház villámhárítója vezette le. Itt a hatalmas légnomás a házban levő ablakok közül néhányat betört. A postafőnökségnél megtudtuk, hogy a vihar sem a táviró, sem a telefonvezetékekben nem okozott nagyobb károkat. Körülbelül harminc-negyven telefonelőfizetőnél kellett a vihar által okozott károkat kijavítani. A telefonok Aradon olyan nagy feszültségi biztosítókkal vannak ellátva és minden telefon villámhárító földvezetékekkel van felszerelve, hogy a legnagyobb vihar esetén sem történhetik komolyabb baj. Az éj folyamán nemcsak a villámcsapások okoztak a telefonhálózatban károkat, hanem a nagy légköri villamosság következtében könnyen megoldvadtak a biztosítékok.

LEGUJABB.

Védik Konstantinápolyt.

LONDON. Egyes politikai körök elítélik a törökellenes angol politikát. A török fővárost szigorú védelmi állapotba helyezik. A törökök csapatösszevonásokat végeznek Konstantinápolyal szemben.

Csehország nem ad amnesztiát.

POZSONY. A cseh Sokol-egyesület választmánya Juriga Nándort kizárta tagjai sorából, mert állandóan ellenséges magatartást tanúsít a csehekkel szemben. Benes cseh külügyminiszter kijelentette, hogy a tervbe vett amnesztia egyelőre elmarad. A cseh állam minden befolyástól mentesen maga választja meg a megfelelő pillanatot az amnesztia kihirdetésére.

Egyvolt népbiztos kihallgatása.

BUDAPEST. A Tisza-per mai főtárgyalásán kihallgatták dr. Szabados Sándor volt közoktatásügyi népbiztost, akit kommunista-üzelmek miatt életfogytiglani fegyházra ítélték. Elmondta, hogy a merénylet délutánján öt órától fél 7 óráig az Astoria előtt tartózkodott. A tömeg hangosan követelte Lukachich és Vázsonyi halálát, de azt nem hallotta, hogy valaki gróf Tisza István halálát követelte volna. Kunfi Zsigmond, Pogány József és Nagy György az erkélyről megnyugtató beszédekkel mondtak. Veltner Jakab sirva fakadt a merénylet hallatára, Pogány és Kunfi pedig megrendülve hallgatták a gyilkosság hírért. Kizártnak tartja tehát, hogy részük lett volna a gyilkosságban.

Borzalmas gyilkosság.

(Vendége helyett a fiát ölte meg.)

SIGETUL-MARMATIEI. (Mármarossziget.) Egy borkuti földműves a napokban a feleségével és 12 éves fiával a vásárról jövet megszállt egy vasuti őrnél. Éjszaka a vasuti őr a felesége segítségével meggyilkolta a vendéget. A gyilkosság előtt a vendég földműves fia, aki együtt aludt a vasuti őr fiával, fekhelyet cserélt hálótársával s így a vasuti őr a sötétben a saját fiát gyilkolta meg. A vendégfiúnak sikerült elmenekülnie. Jelentést tett a dologról a csendőrségnek, amely azonnal ki vonult a vasuti őr házába és úgy a vasuti őrt, mint a feleségét letartóztatta.

Sport.

— Az aradi tennis-verseny. Az Aradi Korcsolyázó-Egyesület tennis-versenyének második napján a férfi egyes versenyben Káldory (Temesvár) győzött Jon Rosetti Balanescu (Bucuresti) ellen (6-4, 6-1), a férfi páros versenyben Litsék—Deutsch-pár (Lugos) győzött báró Bohus—Széll-pár ellen (7-5, 6-3), Krupenszky—Rosetti-pár (Bucuresti) győzött Káldory—dr. Fülöp-pár (Temesvár) ellen (6-3, 6-1), a vegyes páros versenyben dr. Fülöp—dr. Fülöp-pár (Temesvár) Széll József és neje ellen (2-6, 6-4, 6-2), dr. Lupp—Obetkóné-pár Litsék—Litsék-pár (Lugos) ellen (6-3, 2-6, 6-3), a női egyes versenyben Káldor Ella (Temesvár) Obetkó Mihályné ellen (7-5, 6-1). Az utóbbi mérkőzés döntője volt a női egyes versenynek s így Káldor Ella nyerte meg Arad város bajnokságát a női egyes versenyben. Az ifjúsági versenyben Valean győzött Bodnár László ellen (6-2, 6-4) s ezzel a versenyben az

első helyre került. A döntő mérkőzés férfi egyes versenyben dr. Lupp (Arad) lett a Káldory Andor, a férfi páros versenyben a Litsék—Deutsch (Lugos) és Krupenszky—Rosetti (Bucuresti) pár között, ugyszintén a vegyes páros versenyben dr. Fülöp és neje pár (Temesvár) és Káldory—Káldor pár (Temesvár) között lefolytatandó előmérkőzés után ezen előmérkőzés győztese.

Akit 30 évre ítélték el.

Nem hétköznapi embert ítélt ma el az aradi törvényszék Nyékhegyi Lotár táblabíró elnökelete alatt működő harmas tanácsa. Floreán Nikolájt, aki 38 esztendő és eddig összesen harminc esztendőre van a különböző törvényszékek által jogerősen elítélve, most közönséges lopás vétsége miatt vonták felelősségre. Az erkölcsi bizonyítványát is elkérték a bogyesdi előjáráságtól, amit tulajdonképpen a tartalma után ítélték, inkább lehetne erkölcs telenségi bizonyítvánnyal nevezni. A bíróság nyolc havi elzárásra ítélte Floreánt, aki fellebbezett az ítélet ellen. Dr. Bauer Félix ügyész ugyancsak súlyosbításért apellált.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Július 19. Zürichi nyitás: Budapest 180, Berlin 780, New-York 609, Milano 2695, Prága 770, Zágráb 375, Bucuresti 835, Varsó 33, Bécs 80, osztrák lebeljegyzett korona 80.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1035, dollár 335, francia frank 2550, lira 1435, márka 420, lengyel marka 18, osztrák korona 39, leu 445, szokol 425, dinár 790, rubel 88 és fél.

Zürichi zárlat. Berlin 780, holland 192, Newyork 609, London 2184, Páris 4705, Milano 2700, Prága 775, Budapest 180, Zágráb 375, Bucuresti 839, Varsó 33, Wien 80, bélyegzett osztrák 80.

Bécsi zárlat. Márka 1075, lei 1130, lira 3650, frank 6350, svájci frank 12600, dollár 817, szokol 1072, angol font 2990, dinár 2040, magyar korona 249, lengyel marka 45.

Kihitelések: Zágráb 515, Berlin 1072, Prága 1062 és fél, Budapest 250, Milano 3675, Svájci 13650, Varsó 40, Amsterdam 262 és fél, Newyork 833, London 3000, Páris 6400, Bucuresti 1137 és fél, Osztrák hitel 1610, Magyar hitel 4295, Rinn 5290, Allamvasut 5270, Déli vasut 2490, Salgótarján 3860.

— Beváltják a hamis lebeljegyzési magyar pénzt. Bécs. Az itteni pénzügyi körök azt mondják, hogy a magyar pénzügyminiszterium által annak idején visszatartott hamis lebeljegyzési magyar ezreket és tízezreket legalább részben beváltják. A szakértők 500 millióra becsülik az osztrák tulajdonban levő visszatartott magyar bankjegyek összegét. Németországban 250 millió, a többi külföldi országban pedig körülbelül 100—200 millió magyar korona lehet.

Alkalmi ajándékok legjobb beszerzési forrása a Szépművészeti Szalon (Ortutay-palota). Régiségek, szobrok, képek, szobrok, modern és antik műtárgyak vétele, eladása, cseréltése és bizományi árusítása.

Fekete strand-cipő és fürdő-tricó Bársonynál

Piata Avram Iancu
(Szabadság-tér) 17.

A világ leggazdagabb embere.

(Rockefeller vagyont nem is tudják megállapítani.)

NEWYORK. Az adózási rendszert Amerikában csak hírből ismerték azelőtt. A háború kellemes örökségképpen megteremtette ezt is. A jövedelmét adóbevallások pár héttel ezelőtt zárultak le s ennek kapcsán érdekes lista látott napvilágot az amerikai dollárkirályokról, akikről annyit mesélnék odaát, de akiknek rettenetes hatalmáról valójában sejtelmük sincs az embereknek. A világ leggazdagabb embere ma John D. Rockefeller, az olajkirály, akinek tengernyi vagyont még az adóbevallás elkészítésével foglalkozó hivatalnokok sem tudták megállapítani. Hozzávetőleges becslést sikerült csak készíteni és eszerint a modern Dárius vagyona három és öt milliárd dollár között van. Emellett a szédületes összeg mellett koldusoknak látszanak az összes többi pénzfejedelmek. A négyszázmillióssok állnak a második helyen: a Pratt és Harknes család, míg a Carnegie, Vanderbilt és Astor családok háromszázmilliójukkal harmadik helyre szorultak le.

Háromszázmilliótól lefelé már egész kis hadsereg van a milliomosoknak. Összesen ötven családnak van több, mint százmillió, száz családnak több mint ötvenmillió és ötszáz családnak több mint tízmillió dollár vagyona. Hogy egy pár nevet említsék: A Payne Whitney családnak 200, a Morgan családnak 150—200, a Frick családnak 150, a Golet, J. J. Hill, Hetty Queen, Field, Harrimann Flagler, Anthony Brady, Gould, Widener és George F. Boker családoknak 100—100 millió dollár vagyonuk van. Ez a kimutatás azonban nem is teljes. Nem szerepel benne Henry Ford, az autombílyáros, akinek évi jövedelmét hatvan millió dollárra becsülik, Mellon kincstári államtitkár és még többen. A kétszáz leggazdagabb család 15 milliárd dollár felett rendelkezik. Az amerikai nemzeti vagyon körülbelül 250 milliárd dollárt tesz ki. Rockefeller leszámításával a 33 leggazdagabb ember ennek 2 százalékát tartja kezében. A dollárkirályok valóságos ipari dinasztákat alkotnak. A dohánytröszt 65 százaléka tíz család, az olajipar 50 százaléka tizenkét család kezében van s vasutak és az acél ipar csaknem teljesen alig néhány emberé. És ezeket a hihetetlen vagyonekat nagyrészt a semmiből teremtették elő. A 87 éves Rockefeller, aki már csak tejen él a múltkoriban felkereste szülőfaluját s a visszaemlékezések során elmondotta, hogyan kereste meg az első dollárt. Pulykákat vásárolt és egy dollár haszonnal adta tovább. Ezzel kezdődött Rockefeller üzleti karrierje.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel

Mélyen leszállított árak!!

1 beteg tolekoosi ...	220 Lei
1 szép plüsch henteser ...	800 "
Remek szalagarnit. francois	
...elyemből 8 db. ...	1400 "
Plüsch ebédli diván ...	1100 "
Szép előszoba garnitúra ...	500 "
Mesterhegedű tokkal ...	600 "
Iskolahegedű ...	200 "
Aranyrámás konzoltükör ...	750 "
Ezekon kívül festmények, perzsa-szőnyegek, régiségek, minden elfogadható árárt eladó.	2885

A. SCHACKTER, Arad, Piata Plevezi
(Szabadság-tér) 5. sz.

Apró hirdetések.

Futnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítottuk.

Minden szó hirdetési ára 75 bani.
Vastagabb betűkkel 1 lei 50 bani.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szög 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„REMÉNY SUGÁR”-NAK, „Déli báb”-nak levelük van Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 11004

Alkalmazás.

BANKTISZTVISELŐT keresünk, mérlegképes, lehetőleg német román nyelvtudással. Ajánlatokat Kelet hírlapirodában. 10959

VERLASSLICHE deutsches Fräulein wird gesucht. Adresse in der Administration. 550

FIATAL KERESKEDŐSEGÉD fűszer- és rövidáru szakmából vidéki üzletben augusztus 15-ére állást keres. Cim: Zatoschik Alfréd, H.-Kristyör. 2834

SZÉPIRÁSU LEANY felvétetik. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11004

ELÁRUSÍTÓKÖNEK pénztárosnőnek ajánlkozik kaucióképes nő. Cime: Wallinger hirdetőjében. 11004

Vétel és eladás.

TENNISZRACKETEK croquet-játék női aranyóra ócsón eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11004

CEFREKÁDAK jókarban levők 15 darab 250 Hl. úrtartalommal eladók. Reusz Mór és Fia. 2839

EBEDLÖBERENDEZESEK keményfából modern stílusban, rendkívül jutányos áron kaphatók a Patronázs Egyesület asztalos műhelyében Aranykéz-utca 12. (Városi szegényház.) 2801

HARMINCKILENC DARAB szilvacefre kád 580 Hl. úrtartalommal eladó. Baumann Lajos hordókereskedő Strada Iosif Vulcan (Kazinczy-utca) 11. 2825

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Lakás.

EGY TELJESEN discret bútorozott szobát keresek. Ajánlatokat „Pista” jelűre a kiadóba küldendők. 2837

Ingatlan.

FÖLDSZINTES HAZ a Strada Consistoriului (Battyány-utcában) elfoglalható 6 szobás lakással eladó. Bővebb felvilágosítást dr. Velcsov Géza ügyvéd, Sárosvy-utca 7. ad. 2800

Ellátás.

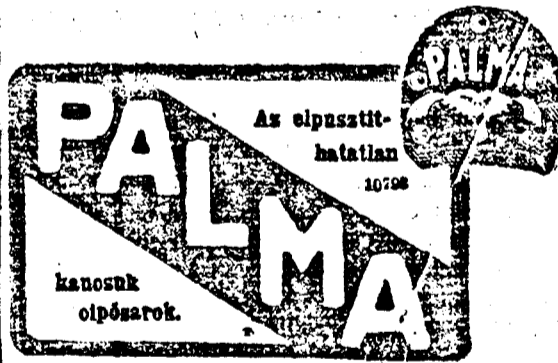
ELSŐRENDEU házikoszt kapható General Grigorescu (Tabajdy-utca) 1. ajtó 2. 11004

Külföldi.

ROMÁN PÜNKÖSD előtti szombaton elvesztettem barna színű skunksz boámát, kék selyemmel bélelve. kérem a becsületes megtalálót magas díjazás ellenében elhozni, Zeinerné, Piata Catedralei (Tökölly-tér) 8. 2836

BUTOROZOTT SZOBA nő, vagy házaspár részére, esetleg kosztal kiadó. Ugyanott kitűnő házikoszt kapható. Cim: a kiadóban. 2838

Az
„Aradi Közlöny”
hirdetési
feltételeit
eredményesen
járnak.

KÖNIG MIKSA

nemzetközi szállítási iroda

ARAD.

10901

Pénzügyminiszterileg engedélyezett vámügynökség Aradon és

Curticin. — Gyűjtökocsikat feldolgoz és vámol 48 óra alatt.

— Darabárukat szállít biztosítva teljes szavatossággal a Frankfurti Általános Biztosító R.-T. vezérképviselte által.

24 év óta fennálló jól bevezetett üzlethez

TÁRS

keresetetik. — Bővebbet: „KE-LET” hírlaprodában ARAD.

Elfoglalható lakással eladók:

4 szobás 7 szobás, 3 szobás, 5 szobás belvárosi modern magánházak, továbbá több kisebb-nagyobb bel- és külvárosi bér- és magánházak, gyáralapításra, gazdálkodásra alkalmas nagytelekes házak. Bővebbet: WALLINGER adásvételi közvetítő irodájában Földes-patika kapujával szemben. :-: :-: :-: :-: 11005

13685—921.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Aradváros tanácsa a városi szegényekházában elhelyezett egyének élelmezésének és fehéremű mosatásának 1921. évi augusztus 1-től, 1922. évi július 31-ig való biztosítására pályázatot hirdet.

Pályázati feltételek a kultúratanácsnoki hivatalban (városháza I. em. 101. ajtó) tudhatók meg.

Pályázatok 1921. évi július hó 27. déli 12 óráig Aradváros tanácsának címezve a városi ígató-hivatalnál nyújtandók be.

Arad, t. h. i. f. város tanácsának 1921. évi július hó 16-án tartott üléséből,

Covacin,
tanácsjegyző.

Repcse, Bánáti, káposzta és vad-repcét

valamint mindennemű
:-: más olajos-magot :-:

•vásárol

az 10965

Aradi Olajipar R.-T. Arad

Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 22. Telephon 135.
Sürgőnycim: O L A J I P A R.
Mintázott árajánlatot kérünk.

UTLEVELEK

GYORS ES CSINOS
BEKÖTÉSET
VALLALJA

AZ

ARADI KOZLONY
KONYVKOTESZETE.